

STUDII ȘI CERCETĂRI
DE
NUMISMATICĂ

SERIE NOUĂ

VOLUMUL IX-XIV
(XXI-XXVI)
2018-2023

**STUDIES AND RESEARCHES
IN
NUMISMATICS**

**ÉTUDES ET RECHERCHES
DE
NUMISMATIQUE**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE „VASILE PÂRVAN”

STUDII ȘI CERCETĂRI
DE
NUMISMATICĂ



SERIE NOUĂ
VOLUMUL IX-XIV (XXI-XXVI)
2018-2023



EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
BUCUREȘTI

2023

COMITETUL DE REDACȚIE

EUGEN NICOLAE, redactor responsabil
AUREL VÎLCU, redactor responsabil adjunct
MARIUS BLASKÓ, MIHAI DIMA, THEODOR ISVORANU
și EMANUEL VIOREL PETAC, membri

COLEGIUL DE REDACȚIE

RADU ARDEVAN; ANA BOLDUREANU; IONEL CÂNDEA, m.c. al Academiei Române;
GABRIEL CUSTUREA; GEORGES DEPEYROT; VIRGIL MIHAILESCU-BÎRLIBA;
CONSTANTIN C. PETOLESCU, m.c. al Academiei Române; acad. VICTOR SPINEI

RALUCA KOGĂLNICEANU, redactor

ADRIAN MIRCEA DOBRE, redactor Editura Academiei Române

OFELIA COȘMAN, tehnoredactor

Orice comandă va fi adresată la:

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, 050711,
București, România; Tel. 4021-318 8146, 4021-318 8106, Fax 4021-318 2444,

E-mail: edacad@ear.ro; periodice@ear.ro

ORION PRESS IMPEX 2000 S.R.L., P. O. Box 77-19, sector 3, București, România;

Tél./Fax: 4021-610 6765, 4021-210 6787, Tél. 0311 044 668,

E-mail: office@orionpress.ro

Adresa redacției:

Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, str. Henri Coandă nr. 11, 010667 București,
Tel./Fax 4021-212 8862, E-mail: redactie_iab@yahoo.com; aurelvilcu@yahoo.com

Sumar – Sommaire

I. STUDII ȘI CERCETĂRI – ÉTUDES ET RECHERCHES

GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI, Despre două depozite monetare elenistice descoperite pe litoralul pontic – About two Hellenistic monetary deposits discovered on the Pontic coast.....	7
CORINA TOMA, Baterea monedelor dacice de tip Rădulești-Hunedoara – problema clasificării emisiunilor – Minting process of Rădulești-Hunedoara Dacian type coins – typological classifications	27
MIHAI DIMA, Tezaurul de monede romane imperiale de argint descoperit la Solonceni (raionul Rezina, Republica Moldova) – Hoard of Roman imperial silver coins found at Solonceni (Rezina county, Republic of Moldova).....	61
THEODOR ISVORANU, Observații privind tezaurul monetar din epoca romană târzie descoperit la Budăi (raionul Orhei, Republica Moldova) – Some remarks on the late Roman coin hoard discovered at Budăi (Orhei district, Republic of Moldova)	75
IONUȚ BADEA, <i>Lupa Capitolina</i> – l’histoire d’un symbole monétaire / <i>Lupa Capitolina</i> – the history of a monetary symbol.....	99
RADU GABRIEL DUMITRESCU, Monede antice din colecția Colegiului Național „Carol I” din Craiova – Ancient coins from the collection of the “Carol I” National College in Craiova	127
MÁRTON GYÖNGYÖSSY, <i>Moneta nova</i> . The brief history of the unsuccessful monetary reform of Louis II in light of recent research	147
MONICA DEJAN, Un tezaur de la sfârșitul secolului XVI descoperit la Ipotești (jud. Suceava) – A coin hoard from the ending of the 16 th century discovered at Ipotești (Suceava county)	159

II. DESCOPERIRI MONETARE – DÉCOUVERTES MONÉTAIRES

GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI, Aspecte ale difuziunii monedelor macedonene în nord-estul Thraciei (Dobrogea) prin intermediul noilor descoperiri – Aspects of Macedonian coin diffusion in north-eastern Thrace (Dobruja) through new discoveries	165
MIHAI DIMA, Denari romani republicani și imperiali dintr-un tezaur descoperit în Dobrogea – Roman republican and imperial denarii from a hoard found in Dobruja	187
MARIUS BLASKÓ, A sixteenth century hoard from Tarasova, Rezina District, the Republic of Moldova.....	199

III. NECROLOG – NÉCROLOGIE

ANA BOLDUREANU, Raisa Tabuica	209
EUGEN NICOLAE, Slobodan Srećković	213
ABREVIERI – ABBRÉVIATIONS	221

Un tezaur de la sfârșitul secolului XVI descoperit la Ipotești (jud. Suceava)

Monica DEJAN*

Numeroasele descoperiri numismatice semnalate de-a lungul timpului în jurul orașului Suceava oferă posibilitatea înțelegerii unor aspecte importante ale istoriei acestei zone strategice pentru Moldova medievală, supusă unor mari încercări dovedite și prin îngropările de tezaure.

Monedele pe care le publicăm cu acest prilej au fost găsite în deceniul nouă al secolului XX la Ipotești (jud. Suceava) cu ocazia desfacerii unei case bătrânești din lemn, în fundația acesteia, și au fost împărțite între cei patru descoperitori. Muzeul Bucovinei din Suceava a intrat în posesia a cinci piese din componența tezaurului, despre a cărui componență inițială nu avem niciun fel de informații.

Partea recuperată din tezaur este reprezentată de piese de trei groși (trojak), emise în timpul regelui Sigismund III Wasa (1587-1632) între anii 1592-1596. Dintre acestea, trei monede sunt emisiuni ale Coroanei (1594, 1595, 1596) și două sunt emisiuni pentru orașul Riga (1592, 1596).

Cu toate că deținem informații minime cu privire la descoperire, putem face câteva considerații referitoare la aceasta. Satul Ipotești împreună cu satul Tișăuți se găsesc în imediata apropiere a Sucevei¹. Deși inițial erau așezări separate, treptat satul Ipotești s-a extins înglobând și Tișăuțiul. Amintit sub diferite forme: Tișăuți, Teșeuți sau Tișăcești, acest sat aparținea de ocolul Sucevei și este pomenit pentru prima dată într-un document în timpul lui Alexandru cel Bun². La 1586 este amintit Simașco, vataman de Hipotești, ca martor într-o hotărnicire a unei părți din satul Burhinești, ca proprietate a Mănăstirii Slatina³. În 1624, Radu vodă, domnul Moldovei, dăruiește lui Duca, ce a fost ușier mare, „un sat, anume Teșeuții, ce este drept domnesc, și a fost ascutător de ocolul târgului Sucevei, pentru slujbă dreaptă cu credință ce au slujit mie și țării”⁴. Precizăm că acest sat se găsește în imediata vecinătate a zonei întinse, de protecție, din fața Cetății de Scaun, cunoscută de localnici sub numele de „Câmpul Șanțurilor”.

Semnalate de-a lungul timpului⁵, descoperirile din zona de protecție a Cetății Sucevei sunt variate și au legătură directă cu numeroasele construcții dezvelite arheologic și care dovedesc

* Muzeul Bucovinei Suceava; monicagogu@yahoo.com

¹ Hotarnica orașului Suceava încheiată la 27 septembrie 1783 precizează: „... orașul Suceava era mărginit, în apogeul său, spre răsărit cu Tișăuți, Ipotești și Bosanci ...”, V.Gh. Miron, M.-Șt. Ceașu, I. Caproșu, G. Irimescu (ed.), *Suceava – file de istorie. Documente privitoare la istoria orașului, 1388-1918*, vol. I, București, 1989, p. 470.

² DRH. 1. Moldova, p. 145, doc. nr. 98.

³ T. Bălan, *Documente bucovinene*, Cernăuți, 1933, vol. I, p. 94.

⁴ *Ibidem*, p. 188-189.

⁵ G. Foit, *Succese ale cercetării numismatice pe teritoriul județului Suceava în anii puterii populare*, Suceava. Anuarul Muzeului Județean, 3, 1972, p. 18-19; Paraschiva-Victoria Batariuc, *Necropola medievală de la Suceava-Câmpul Șanțurilor*, ArhMold, 16, 1993, p. 229-249; Monica Dejan, *Monede descoperite cu ocazia unor săpături arheologice efectuate pe teritoriul orașului Suceava*, în *Monedă și comerț în sud-estul Europei*, 2, 2008, p. 187-188; Monica Dejan, B. Niculică, *Descoperiri*

existența unui întreg complex care deservea fortăreața cu biserică și cimitir aferent, locuințe și ateliere meșteșugărești⁶.

Până în acest moment nu avem informații despre locul exact al descoperirii, însă prezența unui tezaur aici poate fi atribuită oamenilor legați prin activitatea lor de Cetatea de Scaun a Sucevei. Deși singurele piese care ne-au parvenit datează de la sfârșitul secolului XVI, considerăm că această epocă este una potrivită pentru ascunderea de tezaur: sunt anii în care Moldova cunoaște o lungă perioadă de instabilitate. Campania poloneză din 1595 a avut ca scop instalarea ca domn a lui Ieremia Movilă a cărui domnie este întreruptă pentru trei luni, în anul 1600, de cea a lui Mihai Viteazul. Nu întâmplător, din această epocă datează cel mai mare tezaur descoperit în Suceava și care conține 1441 piese, dintre care mai bine de o mie sunt groși și tripli groși emiși în timpul domniei lui Sigismund III Wasa. Monedele de trei groși sunt emise între anii 1586 și 1622⁷.

Numeroase tezaur având în componență tripli groși au fost descoperite pe teritoriul Moldovei. O parte dintre ele conțin monede poloneze care se datează în ultimele două decenii ale secolului XVI, cum sunt cele de la Cotnari (jud. Iași)⁸, Iurești-Todireni (jud. Botoșani)⁹ sau Bordești (jud. Vrancea)¹⁰, iar o altă parte conține emisiuni monetare care se întind pe o perioadă lungă de timp, cum sunt tezaurul de acumulare de la Suceava-Cărămidărie¹¹, Bârlad¹², Costești¹³, Tanacu¹⁴ (jud. Vaslui), Săliște-Mileanca¹⁵, Corlăteni¹⁶ (jud. Botoșani), Milești (r. Nisporeni)¹⁷ și Parcani (r. Soroca)¹⁸ în Rep. Moldova sau marele

monetare la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea în Bucovina, în L. Munteanu, C.-D. Nicola, G.M. Talmațchi (ed.), *Studia numismatica et archaeologica. In honorem magistri Virgilii Mihăilescu-Bîrliba oblata*, București-Piatra Neamț, 2018, p. 310-311.

⁶ ***, *Șantierul arheologic Suceava (sondaj preliminar)*, SCIV, 3, 1952, p. 424-430; T. Martinovici, *Meșteșugul metalurgiei pe teritoriul Cetății de Scaun de la Suceava*, SCIV, 12, 2, 1961, p. 320; M. Matei, *Contribuții arheologice la istoria orașului Suceava*, București, 1963, p. 111-112; I. Nestor, *Epoca lui Ștefan cel Mare în lumina cercetărilor arheologice*, Cultura moldovenească în timpul lui Ștefan cel Mare, București, 1964, p. 250; R. Popa, Monica Mărgineanu-Cârstoiu, *Mărturia de civilizație medievală românească. O casă a domniei și o sobă monumentală de la Suceava din vremea lui Ștefan cel Mare*, București, 1979, p. 27-29; Paraschiva-Victoria Batariuc, *Biserici dispărute din Suceava*, Historia Urbana, 15, 1-2, 2007, p. 187.

⁷ G. Foit, *Un tezaur monetar din secolele XV-XVII descoperit la Suceava*, SCN, 3, 1960, p. 511-517.

⁸ V.M. Butnariu, Angela Știrbu, *Tezaurul monetar din secolele XV-XVII descoperite în Moldova (III)*, AII(A) Iași, 31, 1994, p. 556.

⁹ V.M. Butnariu, A. Vilcu, *Tezaurul din Moldova. Secolele XIV-XIX*, Iași, 2013, p. 17: Iurești-Todireni, jud. Botoșani – cinci piese recuperate (1521-1612) – are în componență o piesă de 3 groși emisă în anul 1596.

¹⁰ Este posibil ca și aceste monede să facă parte dintr-un tezaur mai mare; L. Munteanu, S.P. Boțan, A.E. Apostu, *Descoperiri monetare în Moldova. VIII*, ArhMold, 39, 2016, p. 135-136: Bordești, jud. Vrancea – cinci piese recuperate / piese de 3 groși emise între anii 1588 și 1596, de la Ștefan Bathory și Sigismund III Wasa.

¹¹ G. Foit, *op. cit.*, p. 511-517.

¹² Eugenia Popușoi, N. Arnăut, *Tezaurul de la Bârlad-Dumbrava Roșie, secolele XVI-XVII*, Bârlad, 1999; V. M. Butnariu, *Note numismatice (V)*, ArhMold, 26, 2003, p. 273 și 282.

¹³ V. Mihailescu-Bârliba, V.M. Butnariu, *Descoperiri monetare din Moldova. II*, ArhMold, 16, 1993, p. 290.

¹⁴ V. Căpitanu, *Tezaurul monetar din secolele XVI-XVII descoperit la Tanacu (jud. Vaslui)*, Carpica, 6, 1974, p. 77-91 – din 141 de piese, 109 sunt tripligroși polonezi emiși între anii 1581 și 1600.

¹⁵ G. Foit, *Noi tezaururi monetare medievale descoperite în regiunea Suceava*, Suceava, 1967, p. 23-31.

¹⁶ E. Setnic, V.M. Butnariu, *Corlăteni, dép. de Botoșani; 1965*, în *Monaies et parures du Musée Départemental de Botoșani*, ed. V.M. Butnariu, Gura Humorului, 2010, p. 51-62; L. Munteanu, *Descoperiri monetare în Moldova*, IX, ArhMold, 40, 2007, p. 99-103.

¹⁷ V.M. Butnariu, A. Vilcu, *op. cit.*, p. 15-16.

¹⁸ Ana Boldureanu, Adelaida Chiroșca, Elena Revenco, *Tezaurul monetar medieval din secolul al XVI-lea de la Parcani, raionul Soroca, Republica Moldova*, Tyrageția, 5 (10), 1, 2011, p. 311-324 – din 121 de piese descoperite, 95 sunt tripli groși emiși între anii 1581 și 1599.

tezaur descoperit la Iași¹⁹ în anul 2002. Este evident că, în lipsa unor date suplimentare, tezaurele care s-au recuperat puteau să conțină o cantitate mult mai mare și mai variată de monede specifice sfârșitului secolului XVI și din secolul XVII. Foarte probabil un număr de descoperiri au fost dispersate și nu excludem posibilitatea ca piese provenind din același tezaur să fie declarate descoperiri izolate, mărin artificial numărul locurilor de descoperire și micșorând componența acumulării.

Referindu-ne strict la descoperirile din orașul Suceava și zona înconjurătoare, se poate constata ponderea covârșitoare a monedei poloneze începând din a doua jumătate a secolului XVI pe piața locală, unde jumătățile de groș și șilingii sunt folosiți ca monedă mărunță, iar cele de 3 groși, 6 groși sau orți au rolul de a acoperi plățile mai importante, datorită calității argintului fiind preferate pentru teaurizare²⁰. Moneda poloneză este predominantă în descoperirile epocii în întreaga Moldova și în zonele învecinate²¹. Epoca în care piesele de 3 groși sunt prezente peste tot în Moldova, și nu numai, coincide cu cea în care, în Polonia, se emit masiv aceste monede. Bătute pentru prima dată în anul 1528 în monetăria de la Cracovia, monedele cu valoarea de 3 groși sunt răspândite masiv în timpul domniei lui Ștefan Bathory (1576-1586), dar mai ales în timpul lui Sigismund III Wasa (1587-1632)²². Fiind o monedă foarte populară, utilizată pe scară largă, a fost mult falsificată, mai ales pe piețele externe. Dacă inițial o monedă trebuia să conțină 2,31 g de argint fin, ulterior cantitatea de metal nobil va scădea treptat, pentru ca în timpul regelui Stanislav August triplul gros să ajungă o monedă de cupru²³.

În consecință, numărul mare al monedelor amintite în tezaure este legat direct de calitatea bună a argintului din compoziția inițială a monedei, dar și de emiterea lor masivă între sfârșitul secolului XVI și primii ani ai secolului XVII. Adăugăm aici și ocuparea Moldovei în 1595 de către trupele poloneze²⁴. Perioada de grele încercări este foarte exact redată de Miron Costin în al său *Letopisețul de la Aron vodă încoace*: „domniei lui Aron vodă cu care i-au dzis că au fostu cumplită, că așe au fostu, desfrânată domnia și nediriaptă foarte, cât de răul lui, ce era frunte boiarilor, fugiră mai toți în țara leșească”²⁵. Desele schimbări de domnie și confruntările între domni și pretendenți la tron având ca sprijinitori pe polonezi, unguri, turci sau tătari provoacă distrugerii și o stare de insecuritate aproape permanentă în epocă²⁶.

Piesele de 3 groși sunt amintite în documentele vremii sub numele de potronici²⁷. În *Letopisețul Țării Moldovei de la Istratie Dabija până la domnia a doua a lui Antioh Cantemir 1661-1705*, autorul

¹⁹ *The great medieval coin hoard of Iași*, ed. V. Mihăilescu-Bîrliba, Iași, 2006 p. 57-368; L. Munteanu, A. Popovici, I. Lipovanu, *Addendum la tezaurul monetar de la Iași (2002)*, ArhMold, 30, 2007, p. 221-235.

²⁰ Monica Dejan, *Moneda poloneză în cadrul circulației monetare în secolele XVI-XVII la Suceava*, în *Comunitatea popoarelor și culturilor. În lumea relațiilor polono-române*, Suceava, 2008, p. 70; eadem, *Un tezaur monetar din secolul XVII descoperit la Suceava – mănăstirea Zamca*, SCN, 3 (15), 2012, p. 195.

²¹ L. Munteanu, *Aspecte ale circulației monetare în Moldova în secolele XVI-XVII*, ArhMold, 27, 2004, p. 251; V.M. Butnariu, *Grossus argenteus triplex în Moldova (I)*, AII(A) Iași, 47, 2010, p. 327; Ana-Maria Velter, Ana Boldureanu, *Perioada 1527-1600. Monedele europene*, în *Moneda în Republica Moldova*, coord. Ana Boldureanu, E. Nicolae, Chișinău, 2015, p. 205-206.

²² M. Gumowski, *Podręcznik do numismatyki Polskiej*, Cracovia, 1914, p. 288-292; idem, *Handbuch der Polnischen Numismatik*, Graz, 1960, p. 34; D. Ejenkart, *Herby i znaki mennicze na trojakach polskich*, Wrocław, 2008, p. 9-11; V.M. Butnariu, *op. cit.*, p. 330.

²³ *Ibidem*.

²⁴ *Ibidem*, p. 331 și 334.

²⁵ M. Costin, *Letopisețul Țării Moldovei de la Aron vodă încoace*, ed. P. Panaitescu, București, 1944, p. 81.

²⁶ V. Ciobanu, *Țările Române în raporturile polono-habsburgice în vremea domniei lui Ieremia Movilă (1595-1601)*, Suceava. Anuarul Muzeului Național al Bucovinei, 22-23, 1995-1996, p. 308-310.

²⁷ *Letopisețul Țării Moldovei de la Istratie Dabija până la domnia a doua a lui Antioh Cantemir 1661-1705*, ed. C. Giurescu, București, 1913, p. 55; V. M. Butnariu, *Grossus argenteus triplex în Moldova (I)*, AII(A) Iași, 47, 2010, p. 327.

face o remarcă disprețuitoare la adresa domnului Țării Românești Antonie vodă (1669-1672), despre care spune că: „*Iar boierii muntenești ridicase în locul lui Grigorie vodă pe un om prost, anume Antonie, și-i da nafalca pe zi câte 10 potronici*”²⁸. La 1612, egumenul Ghervasie al Mănăstirii Putna comunica preoților din ținutul Sucevei că l-a trimis pe călugărul Ioan să strângă dările „*câte doi galbeni și doi potronici pentru prescuri, și câte doi potronici pentru lumânări și câte trei pătrări de grăunțe și câte un potronic pentru hârtie după cum iaste obiceiul*”²⁹. Într-un document de la începutul secolului XVII, la împărțirea unei moșteniri, se preciza partea Todosiei lui Iastrevschi, din ținutul Cernăuțului, care primise de la fratele său 69 de zloți și 5 potronici³⁰.

Un alt aspect al descoperirii de la Ipotești este că aceasta provine din fundația unei case. Existența în zonă a unei case ale cărei baze să fi fost puse în secolul XVII nu reprezintă un fenomen neobișnuit, dar posibilitatea documentării unui eventual rit de fundare pentru o locuință este destul de rară. Etnografic, se cunoaște obiceiul de a așeza monede în colțurile casei sau sub pragul casei cu scopul de a aduce familiei care locuia aici prosperitate. Același obicei este observat și cu ocazia ridicării unor biserici: la Siret-Mănăstioara a fost descoperită o salbă care a fost așezată sub pragul intrării în Biserică, iar la Biserica Adormirea Maicii Domnului din apropierea Sucevei, biserică armenească, a fost descoperit un tezaur de șapte monede moldovenești emise în timpul lui Bogdan III, așezate într-o groapă de par³¹. Mai frecvente sunt depunerile de vase cum sunt cele de la Coșula, Probota sau Suceava-Biserica Sfântul Gheorghe. Toate aceste depuneri care făceau parte dintr-un ritual complex legat de începutul unei construcții, indiferent dacă era laică sau religioasă, erau legate de aducerea binelui și prosperității în locul respectiv³².

Cu toate că ultimele considerații au un caracter ușor speculativ pentru că se bazează pe informații indirecte, importanța descoperirii este dată în primul rând de valoarea ei istorică, fiind încă o mărturie a grelelor încercări prin care a trecut populația din nordul Moldovei la sfârșitul secolului XVI și pe parcursul celui următor.

CATALOGUL MONEDELOR

POLONIA

Sigismund III (1587-1632)

Coroana

3 groși (trojak): [15] 94, Posen
Gumowski, 1018
1. AR; 2,31 g, 21 mm, ⚧
Nr. inv. AR/2258.

3 groși (trojak): [15] 95, Bromberg
Gumowski, 1026
2. AR; 2,07 g, 20 mm, ⚧
Nr. inv. AR/2259.

²⁸ Letopiseșul Țării Moldovei de la Istratie Dabija până la domnia a doua a lui Antioh Cantemir 1661-1705, ed. C. Giurescu, București, 1913, p. 55

²⁹ T. Bălan, *Documente bucovinene*, Cernăuți, 1933, I, p. 146.

³⁰ Idem, *Documente bucovinene*, Cernăuți, 1934, II, p. 77.

³¹ Monica Dejan, *Un tezaur de monede moldovenești de la începutul secolului al XVI-lea în legătură cu înființarea mănăstirii armenesti „Adormirea Maicii Domnului” din apropierea orașului Suceava*, ArhMold, 36, 2013, p. 169-176.

³² Monica Dejan, Șt. Dejan, *The symbolism of the ritual deposition in the churches of medieval Moldavia after some archaeological data from Suceava county (Romania)*, în *V kamne i v bronze/In stone and bronze (Essays presented in honor of Anna Peskova)*, eds. Aleksandr Musin & Olga Shcheglova, Russian Academy of Sciences, Institute for the History of Material Culture, Proceedings. XLVIII, Sankt Petersburg, 2017, p. 140.



1

2

3



4

5

Pl. I. Monede din tezaurul descoperit la Ipotești (jud. Suceava).

3 groși (trojak): [15] 96, Olkusz
Gumowski, 1038
3. AR; 2,43 g, 20 mm, ↗
Nr. inv. AR/2261.

Riga

3 groși (trojak): 1592
Gumowski, 1451

4. AR; 2,36 g, 22 mm,
Nr. inv. AR/2260.

3 groși (trojak): 1596
Gumowski, 1454
5. AR; 2,16 g, 21 mm, ↗
Nr. inv. AR/2262.

A coin hoard from the ending of the 16th century discovered at Ipotești (Suceava county)

ABSTRACT

The paper presents a fragment from a hoard discovered at Ipotești (Suceava county). During a dismantling of a house, in the foundations, a coin hoard was recovered. The coins were split between the workers and in the numismatic collection of the Bukovina Museum Suceava we received only five pieces: 3 groats (trojak) issued in Poland at the ending of the 16th century (1592-1596).

The discovery is important because the village of Ipotești is placed near the fortress of Suceava and the hiding of the hoard could be linked with the military events from the ending of the 16th century and the beginning of the 17th century, but also with some local customs about the foundation of a house.

FIGURE CAPTION

Pl. I. Coins from the hoard discovered at Ipotești (Suceava county).

Abrevieri

AAASH	Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapesta
ActaMN	Acta Musei Napocensis, Cluj-Napoca
AII(A)Iași	Anuarul Institutului de Istorie (și Arheologie) „A.D. Xenopol”, Iași
Amm. Marcell.	Ammianus Marcellinus, <i>Rerum gestarum libri qui supersunt</i> .
ArhMold	Arheologia Moldovei, Iași-București
BAR, I.S.	<i>British Archaeological Reports, International Series</i> , Oxford
BAR, S.S.	<i>British Archaeological Reports, Supplementary Series</i> , Oxford
BSNR	Buletinul Societății Numismatice Române, București
CN	Cercetări Numismatice, București
CNA	Cronica Numismatică și Arheologică, București
CNH	L. Réthy, <i>Corpus nummorum Hungariae</i> , I-II, Budapesta, 1899-1907
Crawford	M.H. Crawford, <i>Roman Republican Coinage</i> , Cambridge, 1974
CreștCol	Creșterea Colecțiilor, Biblioteca Academiei Române, București
Dacia	Dacia. Recherches et découvertes archéologiques en Roumanie, București, I-XII (1924-1947)
Dacia, N.S.	Dacia, Revue d'Archéologie et d'Histoire Ancienne, Nouvelle Série, București (1957-)
DOP	Dumbarton Oaks Papers, Washington
DRH	<i>Documenta Romaniae Historica</i> , București
Huszár	Lajos Huszár, <i>Münzkatalog Ungarn von 1000 bis heute</i> , Budapesta, 1979
IAB	Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București
JNG	Jahrbuch für Numismatik und Geldgeschichte, München
LRBC	<i>Late Roman Bronze Coinage A.D. 324-498</i> , Londra, 1965: I – P.V. Hill, J.P.C. Kent, <i>The Bronze Coinage of the House of Constantine A.D. 324-346</i> ; II – R.A.G. Carson, J.P.C. Kent, <i>Bronze Roman Imperial Coinage of the Later Empire A.D. 346-498</i>
Martin	F. Martin, <i>Kolonialprägungen aus Moesia Superior und Dacia</i> , Bonn, 1992
MCA	Materiale și Cercetări Arheologice, București
MINAC	Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Constanța
NC	Numismatic Chronicle, Londra
NK	Numizmatikai Közlöny, Budapesta
Pick	B. Pick, <i>Din antiken Münzen von Dacien und Moesien</i> , I, 1, Berlin, 1898
Pick-Regling	B. Pick, K. Regling, <i>Din antiken Münzen von Dacien und Moesien</i> , I, 2, Berlin, 1910
Pohl	Artúr Pohl, <i>Münzzeichen und Meisterzeichen auf ungarischen Münzen des Mittelalters, 1300-1540</i> , Graz-Budapesta, 1982
Preda	C. Preda, <i>Monedele geto-dacilor</i> , București, 1973
Recueil	W.H. Waddington, E. Babelon, Th. Reinach, <i>Recueil général des monnaies grecques d'Asie Mineure</i> , I-IV, Paris, 1904-1912
RIC, I	H. Mattingly, E.A. Sydenham, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , I, <i>Augustus to Vitellius</i> , Londra, 1923
RIC, I ²	C.H.V. Sutherland, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , I, ediție revăzută, Londra, 1984

RIC, II	H. Mattingly, E.A. Sydenham, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , II, <i>Vespasian to Hadrian</i> , Londra, 1926
RIC, III	H. Mattingly, E.A. Sydenham, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , III, <i>Antoninus Pius to Commodus</i> , Londra, 1930
RIC, IV, 1	H. Mattingly, E.A. Sydenham, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , IV, 1, <i>Pertinax to Geta</i> , Londra, 1968
RIC, V, 2	P.H. Webb, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , V, 2, Londra, 1933 (reimprimat 1968)
RIC, VI	C.H.V. Sutherland, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , VI, <i>From Diocletian's reform (A.D. 294) to the death of Maximinus (A.D. 313)</i> , Londra, 1967
RIC, VII	P.M. Bruun, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , VII, <i>Constantine and Licinius A.D. 313-337</i> , Londra, 1966
RIC, VIII	J.P.C. Kent, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , VIII, <i>The Family of Constantine I A.D. 337-364</i> , Londra, 1981
RIC, IX	J.W.E. Pearce, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , IX, <i>Valentinian I-Theodosius I</i> , Londra, 1933 (reimprimat 1968)
RIC, X	J.P.C. Kent, <i>The Roman Imperial Coinage</i> , X, <i>The Divided Empire and the Fall of the Western Parts A.D. 395-491</i> , Londra, 1994
RPC	Roman Provincial Coinage
SCIV(A)	Studii și Cercetări de Istorie Veche (și Arheologie), București
SCN	Studii și Cercetări de Numismatică, București
Simpozion Chișinău 2000	<i>Simpozion de Numismatică dedicat împlinirii a patru secole de la prima Unire a românilor sub Mihai Voievod Viteazul, Chișinău, 28-30 mai 2000, Comunicări, studii și note</i> , București, 2001
Simpozion Chișinău 2001	<i>Simpozion de Numismatică organizat în memoria martirilor căzuți la Valea Albă, la împlinirea a 525 de ani (1476-2001), Chișinău, 13-15 mai 2001, Comunicări, studii și note</i> , București, 2002
Simpozion Chișinău 2002	<i>Simpozion de Numismatică dedicat împlinirii a 125 de ani de la Proclamarea Independenței României, Chișinău, 24-26 septembrie 2002, Comunicări, studii și note</i> , București, 2003
Simpozion Chișinău 2003	<i>Simpozion de Numismatică dedicat Centenarului Societății Numismatice Române (1902-2003), Chișinău, 26-28 noiembrie 2003, Comunicări, studii și note</i> , București, 2005
Simpozion Chișinău 2004	<i>Simpozion de Numismatică, organizat cu ocazia comemorării sfântului Ștefan cel Mare, domn al Moldovei (1504-2004), Chișinău, 29 septembrie-2 octombrie 2004, Comunicări, studii și note</i> , București, 2007
SMMIM	Studii și Materiale de Muzeografie și Istorie Militară, București
TNDBülten	Türk Nüsmistik Derneği, Bülten, İstanbul
Varbanov	I. Varbanov, <i>Greek imperial coins</i> , I, <i>Dacia, Moesia Superior, Moesia Inferior</i> , Burgas, 2005
Weiser	W. Weiser, <i>Katalog der Bithynischen Münzen der Sammlung des Instituts für Altertumskunde der Universität zu Köln</i> , I, 1983